

INSPIRATIEBRONNEN, WAARDEN EN HOUDINGEN

De identiteit van de Bisschop Bekkersschool in Groningen, beschreven in

1. Inspiratiebronnen
2. Waarden
3. Houdingen

Het team van de Bisschop Bekkersschool heeft zich uitgesproken over waar ze voor wil staan en wat haar identiteit is.

Je identiteit blijkt uit wat je belangrijk vindt (waarden) en wat je doet (houdingen). Je identiteit blijkt ook uit waar je vandaan komt en waar je je mee verbonden voelt (bronnen). Daarom heeft men bij de waarden nagedacht over waar die aan te ontleen zijn door de inspiratiebronnen te noemen voor wat men belangrijk vindt.

De inspiratiebronnen, waarden en houdingen worden hieronder beschreven.

1. De inspiratiebronnen worden beschreven als een algemene bron waaruit een veelheid aan waarden te putten is. Daaruit volgt een eerste aanzet voor waarden die daarbij aansluiten.
2. Daarna wordt een achttal waarden uitgelicht, waar het team expliciet voor gekozen heeft en waar het extra aandacht voor wil hebben.
3. Waarden zijn nog niet het leven zelf: ze moeten doorvertaald worden naar het leven van alledag. In deze brontekst worden de houdingen daarom beschreven vanuit die waarden, want in de houdingen wordt het waardevolle in de school pas echt concreet.

1. De bronnen - waaruit we putten

De waarden die we centraal stellen op de Bisschop Bekkersschool komen voort uit heel verschillende bronnen.

Voor ons allemaal zijn mensen de belangrijkste bron.

Dat begint thuis in de opvoeding, door ouders en grootouders of andere bijzondere familieleden. En dat strekt zich uit naar al die mensen om je heen die je 'iets' gedaan hebben en je iets waardevols hebben laten ontdekken: in de opleiding, op de verschillende werkplekken.

We worden ook gevoed door onze studies, cursussen en boeken die we lezen. Soms door een tv-programma dat ons bijzonder aanspreekt.

Persoonlijke inspiratiebronnen kunnen die mooie reis of dat mooie lied zijn.

Ook mensen die we nog nooit in levende lijve tegengekomen zijn, zijn een bron voor wat we hier samen willen uitdragen, bv. bisschop Bekkers, naar wie onze school genoemd is, maar ook Nelson Mandela, die verdraagzaamheid voorgeleefd heeft. Op onze school willen we ook Jezus zeker als bron noemen van waaruit we putten in wat we waardevol vinden om te doen.

Al die mensen veraf komen dichtbij in de verhalen of beelden die over hen de ronde doen.

Je eigen levenservaring wordt met al die indrukken op een bepaald moment ook een bron waar je uit kunt putten.

En elke dag merken we dat we een bron kunnen zijn voor elkaar. Op school 'beteken' je iets voor elkaar als je laat zien wat je zelf belangrijk en waardevol vindt.

De bronnen stromen – door ons heen – naar wat we voor elkaar kunnen 'betekenen'. En dan kunnen we de waarden noemen waar we voor willen staan. Door onze school stroomt – vanuit onze bronnen - de traditie van

- 'je mag er zijn zoals je bent' (*jij bent uniek in je eigenheid*),
- 'je mag worden wie je kunt zijn' (*zelfontplooiing en groei*);
- 'samen-zijn' (*samenwerking/collegialiteit; betrokkenheid/aandacht/oprechtheid; verdraagzaamheid*);
- 'het fijn hebben met elkaar' (*enthousiasme, plezier, genieten*)
- 'inzet voor elkaar' (*verantwoordelijkheid; efficiëntie, doelgerichtheid en flexibiliteit*) naar iedereen die op ons pad komt.

2. Waarden - waarvoor we staan

Het team van de Bisschop Bekkersschool geeft onderwijs vanuit enkele belangrijke waarden: waarden-vol onderwijs. Een achttal waarden staan daarbij voorop. Deze waarden worden hieronder aangegeven en toegelicht.

1. Samenwerking

Samen sta je sterk

1+ 1 = 3 bij een goede samenwerking. Want als je iets wilt bereiken, kun je dat nooit alleen. Je zult dit samen moeten doen met anderen. Anders gaat het in het team en in de klas niet goed. Je hebt elkaar nodig: in het werk van alledag, maar zeker ook als inspiratiebron voor dat werk. "Samen sta je sterk" wordt concreet als je geholpen wordt door een gesprek, daadwerkelijke hulp bij een moeilijke klus, etc. Zo maak je gebruik van elkaars expertise. Naar de kinderen maken we dat concreet door daadwerkelijk samen te werken en middels verhalen.

2. Uniekheid van iedere persoon

Je bent iets speciaals!

Ieder mens is anders. Ieder mens heeft wel iets speciaals. In onze school is het belangrijk om dat te leren en te ervaren: dat ieder mens anders is, denkt en voelt. Kinderen moeten dat al op jonge leeftijd kunnen ervaren. Mogen zijn wie je bent, gebruik mogen maken van je talenten en je mogen onderscheiden maken samen dat je goed in je vel zit. Als ieder zich zijn eigenheid kent en kan beleven, dan komt dat de samenwerking en collegialiteit ten goede.

3. Verantwoordelijkheid

Doen wat nodig is voor jezelf, de omgeving en de wereld

Het nemen van verantwoordelijkheid begint al thuis met het voorbeeld van ouders, maar in de school willen we daar zeker aan werken. Het gaat om verantwoordelijkheid nemen voor jezelf en de organisatie waarvoor en waarbinnen je werkt. Doel is om alles goed te laten lopen (als een trein) en stevig (als een huis) neer te zetten vanuit ieders verantwoordelijkheid. Het gaat enerzijds om verantwoordelijk zijn voor je eigen handelen: zelf sturing geven aan je ontwikkeling en af kunnen wijken van gebaande paden. Anderszijds gaat het om de maatschappij, die voortdurend in verandering is en waaraan iedereen een belangrijke bijdrage kan (leren) leveren. Ieder draagt mede verantwoordelijkheid in die maatschappij. Eén van de mensen, die ons daartoe tot inspiratie zijn geweest, is Bisschop Bekkers, die de verantwoordelijkheid van de kerk aan de mens terug gaf en hen leerde verantwoordelijkheid te dragen.

4. Zelfontplooiing

Blijven groeien

Zelfontplooiing en groei van de kinderen is heel belangrijk. Als volwassene kun je terugkijken op je eigen groei en zelfontplooiing in de studie: de boeken die je gelezen hebt, de mensen die daar een bijdrage aan geleverd hebben, de voortdurende reflectie op jezelf. Voorbeelden van mensen die zich goed hebben kunnen ontplooiën zijn een voorbeeld en een uitdaging. Op school willen we daar een flinke bijdrage aan leveren, want het gaat ons om de groei en zelfontplooiing van onze leerlingen. Met allerlei

methodieken willen we daaraan werken.

Daarvoor is het nodig dat leerkrachten zelf zich ook blijven ontplooiën en blijven groeien. We willen naar elkaar en naar de kinderen bewaken dat mensen het gevoel hebben stil te staan. Dat gebeurt vooral door het openstaan voor anderen en zeker ook door interactie met de mensen om ons heen en de feedback van hen. Daarnaast gebeurt dat door de leerstof voor de kinderen en studie en cursussen voor de leerkrachten.

5. Enthousiasme

Genieten van wat je gedaan krijgt

Kinderen moeten met plezier naar de Bisschop Bekkersschool gaan: ze moeten kunnen genieten van wat ze met elkaar gedaan krijgen en enthousiast raken voor wat in hen zit. Datzelfde enthousiasme, plezier en genieten moet ook in het team aanwezig zijn. Andere landen, culturen en indrukken geven inspiratie en nieuwe ideeën. Muziek kun je voelen tot in je tenen. Kunst kan mensen vrolijk maken, verder laten kijken en verder brengen.

6. Doelgerichtheid

Efficiënt en flexibel doorpakken

Ontwikkeling heeft tijd nodig, maar die tijd willen we wel efficiënt en doelgericht gebruiken, met tegelijk een grote flexibiliteit. We willen voorkomen dat er veel tijd verspild wordt aan onbelangrijke zaken. Als het over de materialen gaat, willen we ook efficiënt en doelgericht met het zelfontwikkelde materiaal omgaan: gebruik maken van wat we eerder bedacht hebben. Richtinggevend hierbij is dat mensen doen wat ze het allerliefst doen en geen zorgen hebben over de bijzaken. Door je woon- en werkomgeving te organiseren, ontstaat er meer ruimte en tijd voor de leuke dingen. Sommige verhalen maken deze gedachte voor jong en oud duidelijk.

7. Aandacht

Oprecht en betrokken luisteren naar elkaar

In de school en in alle klassen moet aandacht zijn voor de leerlingen en hun ouders. Het lukt niet om met elkaar iets te bereiken, als je niet betrokken, oprecht en met aandacht luistert naar ieders verhaal. Door oprechte aandacht en te luisteren naar elkaar, voelt de ander zich gewaardeerd om hoe hij is en wat hij doet. Deze betrokkenheid bij de mensen / leerlingen voor wie en met wie je werkt zorgt voor bezieling. Zonder bezieling vervlakt het werk tot stampen en kunstjes aanleren. De aandacht en de betrokkenheid zijn de basis voor een goede samenwerking.

Juist hier zien we een voorbeeld in Jezus: Hij was oprecht, betrokken en vond dat belangrijk genoeg om vaste, dogmatische wetten te doorbreken. Je mag anders zijn en tóch aandacht en hulp krijgen. Dat staat ons ook voor ogen.

* bv. "Drie zeven" (uit: Baukje Offringa)

8. Verdraagzaamheid

Positief naar de mensen kijken

Verdraagzaamheid en openheid leiden samen tot eenheid. Verdraagzaamheid is niet eenvoudig, getuige de kleine aanvallen naar elkaar toe en het in de verdediging schieten. Voor leerlingen is het ook heel moeilijk. Maar juist daarom willen we ervoor staan en elkaar daartoe aanmoedigen. Als we rekening houden

met elkaars verwachtingen en ons gedrag daarop afstemmen dan kunnen we positief naar de mensen om ons heen kijken. Daarbij is het belangrijk om inspiratie te zoeken om die houding van verdraagzaamheid concreet te maken, in wat we lezen, in mensen die ons een voorbeeld van verdraagzaamheid zijn.

3. Houdingen - wat we doen

De waarden waarvoor we staan willen we zichtbaar maken. Ze worden zichtbaar in houdingen. Bij elke waarde zijn specifieke houdingen te noemen waarin die waarde beleefd wordt.

Hieronder staan de houdingen bij de waarden; hier vinden we elkaar in en hier werken we samen aan.

De leerkrachten hebben voorbeelden en losse uitspraken uit de dagelijkse praktijk verzameld waarin ze de waarden in concrete houdingen terugzien. De losse uitspraken die de leerkrachten opgeschreven hebben zijn in onderstaande tekst samengebracht.

In de school wordt onder meer gewerkt met "Regels van de maand". Die regels zijn geplaatst bij de waarde en de bijbehorende houding. Zo willen we heel concreet via die regels ook aandacht geven aan de waarden en deze doorvertalen in houding en gedrag.

1. Samenwerking

De samenwerking speelt zowel bij de kinderen als bij de leerkrachten. Bij leerkrachten spreken we daarnaast over collegialiteit.

Als het om de kinderen gaat dan begint die samenwerking bij het gevoel welkom te zijn in de groep.

De leerkracht laat de kinderen dat ervaren. Het helpt om daar ook afspraken over te maken en elkaar aan die regels te herinneren.

Deze samenwerking stimuleren we en we merken dat het opgepakt wordt door de kinderen. Als de sfeer goed is gebeuren er mooie dingen. Kinderen helpen elkaar bij het werk in de klas: ze kijken even mee of een ander kind de opdracht goed heeft uitgevoerd. Soms willen kinderen die wat sneller zijn liever andere kinderen helpen dan zelf extra werk te krijgen. De goede sfeer blijkt als ze dingen als rekenmachientjes aan elkaar willen uitlenen of als ze met gym willen helpen om dingen klaar te zetten.

Bij het spelen binnen en buiten, mag ik niemand buitensluiten!

Spullen van jou, spullen van mij, zorg ervoor, dan blijven we blij!

In zo'n goede sfeer zie je dat de kinderen ook na schooltijd een handje willen helpen: bv. elkaar helpen de jas dicht te doen, spontaan de klas vegen of een ander helpen met de fiets.

Onder collega's is het even belangrijk om samen te werken. Dat begint bij interesse naar elkaars welzijn en medeleven tonen. De leerkrachten willen het fijn hebben met elkaar en daarom pakken ze met elkaar leuke dingen op, zoals een teamuitje, verjaardagen vieren. De leerkrachten kunnen heel wat van elkaar accepteren en soms water bij de wijn doen. In gesprek met elkaar - op school, op de fiets naar huis of meereizen naar gezamenlijke bijeenkomsten - leer je elkaar van een andere kant kennen.

Deze houdingen zijn een basis voor de daadwerkelijke samenwerking. Samen willen we de klussen oppakken en elkaar bijpraten over zaken die de ander nog niet weet of taken overnemen waar een ander minder feeling mee heeft. We nemen elkaars klas even over als dat nodig is. We vragen of we iets kunnen doen voor een ander of iets mee kunnen nemen. Even je waardering uitspreken voor het werk van de ander. Hieruit blijkt de samenwerking en collegialiteit van het team onderling.

In contacten met ouders of buitenstaanders staan we voor elkaar en voor het team.

Bij stagiaires zien we soms dat ze dit oppakken: ze voelen dat dit de 'gewone' manier van doen op de Bisschop Bekkersschool is.

2. Uniekheid van iedere persoon

De uniciteit en eigenheid van iedere persoon vraagt aandacht. Het is een pedagogische houding van veel aandacht voor het individuele kind. Het is een houding van elkaar accepteren en waarderen zoals je bent.

Kun je dit in afspraken vastleggen? Deels wel, in afspraken dat je elkaar niet uitlacht of dat ieder een beurt krijgt. Als de afspraken duidelijk zijn, dan is de basis gelegd voor een positieve houding om ieder tot zijn recht te laten komen. Aan zulke afspraken kun je elkaar herinneren als dat nodig is.

Ik ben ik en jij bent jij!

Maar uiteindelijk moet het blijken uit die concrete houding van aandacht en waardering: je kunt elkaar wijzen op het bijzondere dat je in elkaar ziet. Je voelt of een ander je accepteert en zelf waardeert zoals je bent. Een complimentje komt daaruit voort. Maar ook in de cadeautjes aan elkaar blijkt wat die ander bijzonder maakt.

3. Verantwoordelijkheid

Verantwoordelijkheid wordt heel concreet in de houding hoe serieus taken worden opgepakt en hoe je

de afspraken die samen gemaakt zijn uitwerkt.

Wat van jou is, is niet van mij!

vraagt soms enige stimulans door de kinderen te belonen als ze hun

taken goed uitvoeren. Verantwoordelijkheid nemen is daarentegen ook: zeggen dat iets niet kan of dat je iets niet goed vindt.

Verantwoordelijkheid nemen blijkt uit het elkaar helpen in of buiten de klas.

Verantwoordelijkheid blijkt ook uit de suggesties die aangedragen worden om een en ander mooier te maken of beter te laten verlopen. Zoals dat jochie met de tip: "Als we de binnenkant van de doos óók versieren dan worden de kinderen nog vrolijker".

Soms is het nodig dat de verantwoordelijkheid even overgenomen wordt als een ander het niet kan; dat is niet erg, maar wordt juist gedaan om de ander later zelf weer verantwoordelijk te laten worden.

4. Zelfontplooiing

Zelfontplooiing en groei zijn heel waardevol. Dat blijkt uit de ruimte die er is voor groei en uit de acceptatie van de ander in diens ontwikkeling. Onderwijs is er juist om de kinderen dagelijks te laten groeien en zichzelf te ontplooiën. Tevredenheid op de gezichten is een meetpunt: als ze bv. de betekenis van uitdrukkingen al weten of als ze trots laten horen dat ze kunnen lezen. Het is niet alleen een houding ten aanzien van de kinderen, maar ook naar de collega's. Iedere leerkracht heeft een eigen mening en kan die leren vormen en inbrengen. In de keuze van de groep waaraan je wilt lesgeven, geef je aan waar je mogelijkheden liggen, evenals in de keuze voor de specifieke schoolactiviteit waar iedere leerkracht zich voor wil inzetten. Via nascholing, cursussen en trainingen kun je je eigen mogelijkheden uitbreiden.

5. Enthousiasme

Enthousiasme, plezier en genieten zijn het resultaat van een goede uitwerking van de andere waarden. Maar specifieke houdingen kunnen dit enthousiasme opwekken en leiden tot meer plezier en genieten van het werk en van elkaar. Als het onderwijs goed georganiseerd is, loopt alles op rolletjes en kan ieder in een rustige omgeving met plezier werken. Als leerkracht kun je er - met de kinderen - dan van genieten hoe trots ze zijn dat ze hebben leren lezen.

Geef elkaar een compliment op een onverwacht moment!

Het plezier kan vastgehouden worden door elkaar te vertellen hoe goed het gaat en dat het vandaag zo'n gezellige dag is. Plezier kan opgewekt worden door soms even met elkaar te zingen. Een complimentje werkt evenzeer het enthousiasme in de hand. Het plezier wordt versterkt als je gehoor vindt bij elkaar en elkaar - met tekeningen of verhalen - kunt laten zien en horen wat je beweegt. Elkaar enthousiast begroeten nodigt daartoe uit. Maar ook elkaar laten delen in het plezier in je eigen klas, door er over te vertellen of elkaar uit te nodigen bij die leuke activiteit in de eigen groep. Door er soms een schepje bovenop te doen, kan het enthousiasme en plezier nog meer toenemen, zoals een spreker van buitenaf uitnodigen, die over de actie Schoenendoos vertelt of die leerling die met het goede idee komt om ook de binnenkant van de schoenendoos te beschilderen, want dan worden de kinderen nog vrolijker.

6. Doelgerichtheid

Efficiëntie en doelgerichtheid zijn belangrijk voor ons. Maar onze eigenlijke doelen liggen in de andere waarden. Daar willen we ons doelgericht en efficiënt voor inzetten. Efficiënt en effectief stellen we ons voor als: we willen de goede

dingen doen (effectief) en de dingen goed doen (efficiënt).

De bedoeling is om rust te brengen en om niet steeds te hoeven bedenken hoe en wat. Het is zaak om een evenwicht te vinden met flexibiliteit door in een continue proces samen te zoeken wat nu efficiënt vastgelegd, doelgericht ingezet moet worden en wat nu juist flexibel benaderd moet worden. Die houding ontwikkelen we met elkaar. Efficiëntie blijkt uit hoe je met de materialen omgaat en uit het opruimen van zelf ontwikkelde materialen, zodat die later opnieuw gebruikt kunnen worden. Je hoeft dan het wiel niet steeds opnieuw uit te vinden.

Naar kinderen toe werkt de stimulans van groepsstickers verdienen goed. Steeds weer stimuleren ("Als je het probeert, dan lukt het misschien") en complimenteren werkt ook heel efficiënt. Gezegd moet worden dat het hier eigenlijk om andere waarden gaat, waarbij efficiëntie dienstbaar en versterkend is. Goede afspraken maken en een goede taakverdeling werkt de efficiëntie ook in de hand.

En toch is flexibiliteit ook op zijn plaats, want we willen rekening houden met persoonlijke omstandigheden. Er gebeurt vaak plotseling van alles dat niet gepland was. En dan is het zaak om flexibel te zijn om er een prettige en ook nuttige dag (toch wel) van te maken. De doelgerichtheid blijft wel steeds gelden, vanuit een houding dat de doelen naar de omstandigheden flexibel aangepast kunnen worden.

Doet een ander iets goed, geef een pluim op zijn/haar hoed!

7. Aandacht

Bij betrokkenheid, aandacht en oprechtheid zijn een heleboel houdingen te noemen. Van kijken en luisteren tot belangstelling tonen en vragen hoe het gaat en wat de ander ervan vindt. De begroeting duidt al op hoe je aandacht voor de ander hebt. Kinderen nemen het over als je ze 's morgens vriendelijk begroet. Aandacht blijkt uit de vraag: Hoe gaat het met je?

Zegt een ander iets, zeg dan even niets!

*Luisteren naar elkaar maakt blij.
Ik luister naar jou en
Jij luistert naar mij!*

Daarbij is aandacht voor de persoonlijke situatie van kinderen, ouders en collega's minstens zo belangrijk als de vraag hoe het werk verloopt. Met een compliment laat je die aandacht blijken, maar ook door je waardering uit te spreken of met een bedankje. Maar ook zonder woorden kan getoond worden dat je met de ander meeleeft door een deur open te houden of iets uit te lenen of je eten te delen als je ziet dat de ander iets nodig heeft.

Lachen is fijn, uitlachen doet pijn!

Door een ander aan te moedigen, kun je hem over de drempel helpen. Het zit soms in kleine dingen als bv. een sticker voor een groep die het werk goed

Hand in hand is oké, slaan, schoppen en duwen, daar doen we niet aan mee!

heeft gedaan of in een bezoekje van de klas bij een verjaardag aan een leerkracht die zelf geen klas heeft. Maar ook bij dat kind dat een tekening maakt bij een afscheid van een medeleerling en daarmee vertelt hoe hij de ander waardeert en zal missen. Kleine cadeautjes geven ook blijk van die aandacht en betrokkenheid, zoals dat kind dat een boek voor juf meeneemt, dat hij tegengekomen was: "Is dit niet een mooi boek voor onze klas? Jij mag het houden, dan kunnen de kinderen mooi tekenen".

8. Verdraagzaamheid

De verdraagzaamheid blijkt uit een houding van accepteren dat iedereen anders is. Het is ook ruimte geven om anders te zijn.

Het wordt heel concreet in de afspraak dat we elkaar niet uitlachen. Aan zulke afspraken moet je elkaar regelmatig herinneren. Ook als het gedrag van leerlingen niet zo leuk is, probeer je - in verdraagzaamheid - een goede manier van omgaan met elkaar te vinden. Verdraagzaamheid van de leerkracht is dan aan de orde.

Maar evenzeer is het zaak om kinderen te wijzen op verdraagzaamheid van elkaar en steeds te laten weten dat we de meningen van anderen respecteren.

Verdraagzaamheid komt heel dichtbij in de gedachte dat je een ander zo behandelt als je zelf behandeld wilt worden.

Dit geldt voor alle relaties binnen de school: van leerkracht naar leerling, van leerkrachten onderling en in het contact met de ouders.

Regels van de maand op de Bisschop Bekkersschool

Zegt een ander iets, zeg dan even niets!	Lachen is fijn, uitlachen doet pijn!	Geef elkaar een compliment op een onverwacht moment!	Ik ben ik en jij bent jij!	Bij het spelen binnen en buiten, mag ik niemand
Wat van jou is, is niet van mij!	Luisteren naar elkaar maakt blij. Ik luister naar jou en Jij luistert naar mij!	Hand in hand is oké, slaan, schoppen en duwen, daar doen we niet aan mee!	Spullen van jou, spullen van mij, zorg ervoor, dan blijven we blij!	Doet een ander iets goed, geef een pluim op zijn/haar hoed!

